

Hekmät toplioquçi

«*Həmmə ix biməniliktur!*»

¹ Yerusalemda padixah bolıqan, Dawutning oqlı «Hekmät toplioquçi»ning sözliri: —□

² «Bimənilik üstigə bimənilik!» — dəydu «Hekmät toplioquçi» — «Bimənilik üstigə bimənilik! Həmmə ix biməniliktur!»□ ■

³ Quyax astida tartqan japaııridin insan nemə paydıqı erixər?□ ■

⁴ Bir dəwr ötidu, yənə bir dəwr kelidu;
Bırağ yər-zemin mənnggügə dawam qıııdu;■

⁵ Kün qııııdu, kün patıdu;

□ **1:1 «Hekmät toplioquçi»** — yazıquçi özining Sulayman ikənlikini kərsitidu. Bu nuқта 16-ayət, 2:7-ayət qatarlıqlarda ispatlinidu. Kitabning nami əsliy ıbranıy tilida «Qoşələt» deyilidu, uning mənisi: «toplıoquçi» «rətlıgüqi» degən mənıdə bolup, biz uni «hekmet toplıoquçi» (demək, «oy-pikirlərni rətlıgüqi») dəp tərijmə qıııduq. Bəzilər uni yənə «Təlim bərgüqi», «Wəz eytquçi» dəpmu tərijmə qıııdu. □ **1:2 «Bimənilik üstigə bimənilik!»** — ıbranıy tilida «biməniliklərnıng biməniliki!». Bu huddi «Küylərning küy» «əng güzəl küy» deyilgəngə ohxaxtur, «biməniliklərnıng biməniliki» bəlkim «hayatlıq aləmdə «əng bimənilik ixtur!»» degənni bildürüxi mumkin. ■ **1:2 Zəb. 62:9; 144:4** □ **1:3 «Kuyax astida»** — bu «Hekmät toplıoquçi»diki aqquqluq sözdur. Yazıquçining bayanlırining kəpinqisi «asmandin (Hudadin) kəlgən wəhiy» bilən əməs, bəlkı «kuyax astida» yaki «aptar astı»diki kəzqarax bilən eytilıqan. U qəstən xundak kəz-qaraxni sözləydu. «Kirix söz» wə «kozumqə söz»imiznimu kəring. ■ **1:3 Top. 2:22; 3:9** ■ **1:4 Zəb. 104:5**

Wə qikidioğan jayoğa qarap yənə aldirap mangidu.

⁶ Xamal jənubka qarap soqıdu;
Andin burulup ximaloğa qarap soqıdu;
U aylinip-aylinip,

Hərdaim öz aylanma yolioğa qaytidu.

⁷ Barlıq dəryalar dengizoğa qarap akıdu, birak dengiz tolmaydu;

Dəryalar qaysi jayoğa akқан bolsa,
Ular yənə xu yərgə qaytidu. ■

⁸ Barlıq ixlar japaoğa toloqandur;
Uni eytip tügətküqi adəm yoqtur;
Kəz kərüxtin,
Kulak anglaxtin hərgiz toymaydu.

⁹ Boloğan ixlar yənə bolidioğan ixlardur;
Kiloğan ixlar yənə kilinidu;

Kuyax astida heqқandak yengilik yoqtur. ■

¹⁰ «Mana, bu yengi ix» degili bolidioğan ix barmu?

U bəribir bizdin burunki dəwrlərdə allıqagan bolup otkən ixlardur.

¹¹ Burunki ixlar hazır heq əslənməydu;

Wə kəlgüsidə bolidioğan ixlarmu ulardin keyin yaxaydioğanlarning esigə heq kəlməydu. □

Sulaymanning təjribisi

■ **1:7** Ayup 38:8, 9, 10; Zəb. 104:8-10 ■ **1:9** Top. 3:15

□ **1:11** «... **kəlgüsidə bolidioğan ixlarmu ulardin keyin yaxaydioğanlarning esigə heq kəlməydu**» — demək, yengi dəwrdə «yengi» deyilən bir ix qıkқан bolsa, xu ix əməliyəttə burunki dəwrdlərdə məwjut boloğan ixtur. Həzirkı dəwrdikilər burunki dəwrlərnı bilməydu yaki untuoğan, bu ixni «yengi!» dəydu.

¹² Mänki hekmet toplioquçi Yerusalemda Israiloqa padixah bolqanmən; ¹³ Mən danalıq bilən asmanlar astida barlıq qilinoqan ixlarni ketirkinip izdaxkə kəngül qoydum —

Hulasəm xuki, Huda insan balilirining öz-özini bənd qilip upritix üqün, ularoqa bu eoqir japani təkdim qilqan! ¹⁴ Mən kuyax astidiki barlıq qilinoqan ixlarni kərüp qıktım, — Mana, həmmisi bimənilik wə xamalni qoqliqandək ixtin ibarəttur.

¹⁵ Əgrini tüz qiloqili bolmas;

Kəmni toluk dəp sanioqili bolmas.□

¹⁶ Mən öz kənglümdə oylinip: «Mana, mən uluqolinip, məndin ilgiri Yerusalem üstigə barlıq həküm sürgənlərdin kəp danalıqqa erixtim; mening kənglüm nurqun danalıq wə bilimgə erixti» — dedim.

¹⁷ Xuning bilən danalıqni bilixkə, xuningdək təwilik wə əhmikanilikni bilip yetixkə kəngül qoydum; muxu ixnimu xamal qoqliqandək ix dəp bilip yəttim. ¹⁸ Qünki danalıqning kəp boluxi bilən azab-oqubətmu kəp bolidu; bilimini kəpəytküqining dərd-əlimimu kəpiydu.

2

Tamaxini tetip beqix

¹ Mən kənglümdə: «Qeni, mən özümgə tamaxining təmini tetioquzup baqimən; kənglüm eqilsun!» — dedim. Biraq mana, bumu

□ **1:15 «... toluk dəp sanioqili bolmas»** — demək, təminligili bolmas.

biməniliktur. □ ■ 2 Mən külkə-qaqqaqqa «Təwilik!» wə tamaxioğa «Uning zadi nemə paydisi?» — dedim. 3 Kənglümdə öz bədinimni xarab bilən qandaq rohländuroqili bolidioğanlikini (danalığ bilən özümni yetəkligən haldə) bilixkə berilip izdəndim, xuningdək «sanaklık künliridə insan baliliriöğa yahxilik yətküzidioğan nemə paydilik ixlar bar?» degən tügünni yəxsəm dəp əhmikanilikni qandaq tutup yetixim kerəklisini intilip izdidim. □

4 Mən uluoq quruluşlaröğa kirixtim; özüm üqün öylərnı saldim; özüm üqün üzümzarları tiktım; 5 Özüm üqün xahanə baq-baqılarnı yasidim; ularda hərhil mewə beridioğan dərəhlərnı tiktım; 6 Özüm üqün ormandiki baraksan dərəhlərnı obdan suqirix üqün, kəlkəklərnı yasap qıktım; 7 Kullaröğa wə dedəklərgə igə boldım; öyümdə ulardın tuşuloğanlarmu meningki idi; Yerusalemdə məndin ilgiri boləğanlarınğ həmmisiningkidin kəp mal-waranlar, koy wə kala padilirim bar boldi. 8 Öz-özümgə altun-kümüxlərnı, padixahlarınğ həp

□ 2:1 «kənglüm eqilsun» — bu ibarining baxqa birhil tərjimisi: «yahximu-yahxi əməsmu, kərüp baqay». ■ 2:1

Luka 12:19 □ 2:3 «Danalığ bilən özümni yetəkligən haldə» — muxu ibarining mənisi: «Bu ixlarning həmmisidə u hərdaım öz-özigə diqqət qilip, qiloğan ixlarning rast əhmiyiti bar-yoklukini təkxürətti» degənlik boluxi mumkin. «əhmikanilikni ... tutup yetix» — Sulaymanning «əhmikanilikni «tutup yetix»i bolsa həyatning əhmiyitini, adəmgə «yahxilik yətküzidioğan ... paydilik ixlar»ni tepixqa tosalöq bolidioğan birər sir barmu-yokmu?» degən məsilini təkxürux üqün idi.

hərkaysi ölkilərninğ hərhil ətiwarlıq alahidə gəhərlirini yiođdim; kiz-yigit nahxiqilarođa həmdə adəm balilirininğ dilkəyərlirogə, yəni kəpligən güzəl kenizəklərgə igə boldum.□

⁹ Uluođ boldum, Yerusalemda məndin ilgiri boləqanlarning həmmisidin ziyadə ronak tap-tim; xundak boləqini bilən danalıqim məndin kətmidi. □ ¹⁰ Kəzlirimgə nemə yakқан bolsa, mən xuni uningdin ayimidim; öz kənglümgə heqқandak huxallikni yak demidim; qünki kənglüm barlıq əjrimdin xadlandi; mana, bular öz əjrimdin boləqan nesiwəm idi. ¹¹ Andin öz qolum yasiođanlirininğ həmmisigə, xundakla singdürgən əjrimninğ nətijisigə qarısam, mana, həmmisi bimənilik wə xamalni qođliođandək ix idi; bular quyax astidiki heq paydisi yok ixlardur.

¹² Andin zəhnimni yiođip uni danalıqқа, təwilik wə əhmikanilikкə qaraxқа koydum; qünki padixahtin keyin turidođan adəm nemə kilalaydu? — kilsimu allikaqan kilinođan ixlardin ibarət bolidu, halas! ■ ¹³ Xuning bilən nur qarangođuluktin əwzəl boləqandək, danalıqning biojərəzliktin əwzəllikini kərup yəttim.

¹⁴ Dana kixininğ kəzliri bexididur, əhmək bolsa qarangođulukta mangidu; biraқ ularođa ohxax birla ixning bolidođanlikini qūxinip yəttim.

□ **2:8** «altun-kümüxlər» — ibraniy tilida: «kümüx-altunlər».

□ **2:9** «...xundak boləqini bilən danalıqim məndin kətmidi» — 3-ayəttə deyiligəndək, u yənila bu kilođan ixlarning rast əhmiyiti bar-yokluqiođa diққət kilip, təxürüp yürətti.

■ **2:12** Top. 1:17; 7:23

□ 15 Kenglümdə: «Əhməkkə bolidioğan ix mangimu ohxax bolidu; əmdi mening xundak dana boluxumning zadi nemə paydisi?!» — dedim. Andin mən kenglümdə: «Bu ixmu ohxaxla biməniliktur!» — dedim. 16 Qünki mənggügə dana kixi əhməkkə nisbətən heq artuq əslənməydu; qünki kəlgüsidiki künlərdə həmmə ix allıkağan untulup ketidu; əmdi dana kixi kandaq əlidu? — Əhmək kixi bilən billə! 17 Xunga mən həyatka əq boldum; qünki kuyax astida kılınğan ixlar manga eşir kələtti; həmmisi bimənilik wə xamalni qoşlıoğandək ix idi. 18 Xuningdək mən kuyax astidiki barlıq əjrimgə əq boldum; qünki buni məndin keyin kəlgən kixigə qaldurmaslıqqa amalim yox idi. 19 Uning dana yaki əhmək ikənlikini kim bilidu? U bəribir mən jəpalıq bilən singdürgən həmdə danalıq bilən ada kılğan kuyax astidiki barlıq əjrim üstigə həküm süridu. Bumu biməniliktur. 20 Andin mən rayimdin yandim, kenglüm kuyax astidiki jəpa tartқан barlıq əjrimdin ümidsizlinip kətti. 21 Qünki əjrini danalıq, bilim wə əp bilən kılğan bir adəm bar; biraq u əjrini uningə heq ixlimigən baxқа birsining nesiwisi boluxқа qalduruxi kerək. Bumu bimənilik wə intayin aqqıq külpəttur. 22 Qünki insan kuyax astida özini upritip, özining barlıq əmgikidin wə kenglining intilixliridin nemigə igə bolidu? ■ 23 Qünki uning barlıq künliri azablıqtur, uning əjri oşaxlıqtur; hətta keqidə uning kəngli heq

□ 2:14 «...ularəja ohxax birla ixning bolidioğanlıki» — bu «birla ix» əlümnü deməki. ■ 2:22 Top. 1:3; 3:9

aram tapmaydu. Bumu biməniliktur.

²⁴ Insan üçün xuningdin baxka yahxi ix yokki, u yeyixi, iqixi, öz jenini öz əjridin huzur alduruxidin ibarəttur; buni Hudaning qolidindur, dəp kərüp yəttim. ■ ²⁵ Qünki uningsiz kim yeyəlisun yaki besip ixliyəlisun? □ ²⁶ Qünki u öz nəzirigə yaqıdıoğan adəmgə danalıq, bilim wə xadliqni ata kilidu; biraq gunahkar adəmgə u mal-mülük yioqip-toplaxka japalıq əmgəkni beridu, xuningdək u yioqip-toplioqinini Hudaning nəziridə yahxi bolənoğa tapxuridioğan kilidu. Bumu bimənilik wə xamalni qoqlioqandək ixtin ibarəttur.■

3

Həyat pəsilliri

¹ Hər bir ixning muwapıq pəsli bar, asmanlar astidiki həmmə arzuning öz waqtımu bar;□

² Tuoquluxning bir waqti bar, əlüxningmu bir waqti bar;

Tikix waqti bar, tikilgənni səküx waqti bar;

■ **2:24** Top. 3:12, 22; 5:18; 8:15 □ **2:25 «Qünki uningsiz kim yeyəlisun yaki besip ixliyəlisun?»** — baxka ikki hil təjimişi: «Uningsiz kim yeyəlisun yaki huzur alalisun?» yaki «Məningdin (Sulaymandin) baxka kim yeyəlisun, yaki besip ixliyəlisun?».

■ **2:26** Ayup 27:16, 17; Pənd. 28:8; Top. 3:13 □ **3:1 «Hər bir ixning muwapıq pəsli bar, ... həmmə arzuning öz waqtımu bar»** — oqurmənlər ixlarning «öz pəsli» yaki «öz waqti» degənnin «Huda bekitkən waqit»ni yaki bolmisa pəkət «muwapıq, toqra kəlgən waqit»ni kərsitidioqanlıqini pərək etixi kərək.

³ Öltürüx waqti bar, saqaytix waqti bar;
 Buzux waqti bar, qurux waqti bar;
⁴ Yioqlax waqti bar, külüx waqti bar;
 Matəm tutux waqti bar, ussul oynax waqti bar;
⁵ Taxlarni qeriwetix waqti bar, taxlarni yioqip-
 toplax waqti bar;
 Quqaklax waqti bar, quqaklaxtin ezini tartix
 waqti bar;■
⁶ Izdax waqti bar, yokaldi dap waz keqix
 waqtimu bar;
⁷ Yirtix waqti bar, tikix waqti bar;
 Sukut kelix waqti bar, sez qilix waqti bar;
⁸ Seyux waqti bar, noprätlinix waqti bar;
 Urux waqti bar, tinqlik waqti bar.

Insan Huda bekitkän waqit-päsillärni bilmäydu

⁹ Ixligän öz ixliginidin nemä payda alidu?
 ■ ¹⁰ Män Huda insan baliliriqä yükligän,
 ixlöp japa tartix keräk bolğan ixni körgänmən.
¹¹ U hər bir ixning waqti kəlgəndə güzəl bo-
 lidioqanliqini bekitkän; u yənə mənggülükni
 insanlarning köngligə salğan; xunga, insan Hu-
 daning öz hayatioqä baxtin ahiriqəqə nemini
 bekitkänlikini bilip yətməstur.□

■ 3:5 1Kor. 7:5 ■ 3:9 Top. 1:3 □ 3:11 «U hər bir ixning waqti kəlgəndə güzəl holidioqanliqini bekitkän...» — bu ayət intayin muhim. Huda insanlarqä, könglidə hayatining mənggülük əhmiyitini sezixni ata qilğan. Biraq öz gunahliri tüpəylidin, insanlar buning əhmiyitining zadi nemə ikənlikini, Hudaning əzliri üqün bekitkän pilanining waqti-saətlirini bilip yətmäydu. «Qoxumqə sez»imizdə uning üstidə tohtilimiz.

12 İnsanlarğa hayatida xadlinix wə yaxlilik kılıxtin baxka əwzəl ix yok ikən dəp bilip yəttim.

13 Xundakla yənə, hər bir kixining yeyix-iqixi, özining barlıq əjridin huzur elixi, mana bu Hudaning sowoşidur.

14 Hudaning kılolanlırining həmmisi bolsa, mənggülük bolıdu, dəp bilimən; uningğa heqnərsini koxuxka wə uningdin heqnərsini eliwetixkə bolmaydu; Hudaning ularni kılolanlırining səwəbi insanni Özidin əymindürüxtur. 15 Həzir bololanlıri ötkəndimu boləndur; kəlgüsidə bolıdıoğan ix allıkağan boləndur; Huda ötkən ixlarni soraydu.□

Adalətsiz ixlər

16 Mən kuyax astıda yənə xu ixni kərdümki — sorak ornıda, xu yərdə həlihəm rəzillik turıdu; həkkaniylik turux kerək boləğan jayda, mana rəzillik turıdu! 17 Mən kənglümdə: «Huda həkkaniy həm rəzil adəmni sorakka tartıdu; qünki hər bir arzu-məksət wə hər bir ixning öz waqti bar» — dedim.

18 Mən kənglümdə: — Bundak boluxi insan balilirining səwəbidındur; Huda ularni sinimakqi, *bu ixlər* ular əzlırining pəkət haywanlarğa ohxax ikənlikini kəruxi üqün boləğan, dəp oylıdim. 19 Qünki insan balilirining

□ **3:15 «Huda ötkən ixlarni soraydu»** — «soraydu» degəning ıbraniy tilidiki baxka mənisi «ızdəydu». «Ötkən ixlarni soraydu» degəning mənisi: «Huda ötkən ixlarni sürüxtürüp adəmlərdin hesab alıdu» degənlik bolsa kerək. Baxka birhil təjımisı: «Huda ötkən ixlarni yənə boləquzıdu».

bexioqa kelidioqini haywanlaroqimu kelidu, ularning keridioqini ohxax bolidu. Ulardin aldinkisi kandak olgan bolsa, keyinkisimu xundak elidu, ularda ohxaxla birla nepes bardur.

Insanning haywanlardin heq artuqçiligi yok; qunki hamma ix biməniliktur.

²⁰ Ularning həmmisi bir jayqa baridu; həmmisi topa-qangdin qikkan, həmmisi topa-qangoqa kaytidu. ■ ²¹ Kim adəm balilirining rohinu bilidu? U yukiroqa qikamdu, buni kim bilidu?

Haywanlarning rohi, u yer tegige quxamdu, kim bilidu?

²² Xuning bilən mən insanning öz əjridin huzurlinixidin artuq ix yoktur, dəp kerdum; qunki mana, bu uning nesiwisidur; qunki uni ezidin keyin bolidoqan ixlarni keruxke kim elip kelidu?

4

Jəbir-zulumoqa karax

¹ Andin mən kaytidin zehnimni yioqip quyax astida daim boluwatқан barlik zorluq-zumbulukni kerdum; mana, ezilgenlarning kez yaxliri! Ularqa heq tesəlli bərguqi yok idi; ularni əzgenlarning kuqluk yolenquki bar idi, birak ezilgenlerge heq tesəlli bərguqi yok idi. □ ² Xunga mən allikaqan elup ketken olguqiləni tehi hayat boləqan tiriklərdin üstün

■ 3:20 Yar. 3:19 □ 4:1 «Ularni əzgenlarning kuqluk yolenquki bar idi» — baxqa birhil təjimi: «Ularni əzguqilər tərəptə kuq bar idi».

döp तरीپلیدی; ³ xundakla bu ikki hil kixilərdin bəhtlikı tehi apiridə bolmioğan kixidur; çünki u kuyax astida kılinoğan yamanlıqlarnı heq körüp bakmioğan.

Rəqiblikning biməniliki

⁴ Andin mən barlıq əjir wə barlıq hizmətning utukliridin xuni körüp yəttimki, u insan-ning yekininı kərəlməslikidin bolıdu. Bunu bimənilik wə Xamalni qoqlıoqandək ixtur.

⁵ Əhmək qol qoxturup, öz gəxini yəydu. ■

⁶ Japa qekip xamalni qoqlap oqumini toxkuzimən degəndin, qanggilini toxkuzup hatirjəmliktə bolux əladur. □

Aqkəzlükning türtkisidə ixləx

⁷ Mən yənə zəhnimni yioqıp, kuyax astidiki bir bimənilikni kərdum; ⁸ birsi yaloquz, tikəndək bolsimu, xundakla nə oqlı nə aka-ukisi bolmisimu — birək uning japasining ahiri bolmaydu, uning kəzi baylıqlaroqa toymaydu. U: «Mən bundək japalıq ixləp, jenimdin zadi kimgə

■ 4:5 Pənd. 6:10; 24:33 □ 4:6 «Japa qekip Xamalni qoqlap oqumini toxkuzimən degəndin, qanggilini toxkuzup hatirjəmliktə bolux əladur» — 4-ayəttə mən-pəət-abruy izdəxning biməniliki kərsitilidu; 5-ayəttə «Hə-qnemə kılmaymən, paydisi yok» degən hurunluk pozitsiyini əyibləydu: 6-ayəttə bu ikki yolning otturidiki durus yolni kərsitilidu.

yahxilik qaldurimən?» — degənni sorimaydu. Bumu bimənilik wə eoqir japadin ibarəttur.□

Həmrəhlik

⁹ Ikki birdin yahxidur; qünki ikki bolsa əmgikidin yahxi in'am alidu. ¹⁰ Yikilip kətsə, birsi həmrəhini yələp kətüridu; birək yaloquz hələttə yikilip kətsə, yeligüdək baxka birsi yok bolsa, bu kixining həlioqa way!

¹¹ Yənə, ikkisi billə yatsa, bir-birini illitidu; lekin birsi yaloquz yatsa kəndək illitilsun? ¹² Yənə, biraw yaloquz bir adəmni yengiwaloqan bolsa, ikkisi uningəta təkəbil turalaydu; xuningdək üq qat aroqamqa asan üzülməs.

Inawətning bihudiliki

¹³ Kəmbəoqəl əmma aqil yigit yənə nəsihətning ətiwarini kilmaydioqan kəri əhmək padixahın yahxidur; ¹⁴ Qünki gərqə u bu padixahning padixahlikida kəmbəoqəl bolup tuoquloqan bolsimu, u zindandin təhtkə olturuxka qikti.□

¹⁵ Mən quyax astidiki barlik tirikləarning axu ikkinqini, yəni *padixahning* ornini baskuqini, xu

---

□ 4:8 «Birsi yaloquz, tikəndək bolsimu, ...» — ibraniy tilida «Birsi yaloquz, ikkinqisi (ikkinqi adəm) yok boləqan həlda bolsimu,...». «U: «Mən bundək jəpalik ixləp, jənimdin zadi kimgə yahxilik qaldurimən?» — degənni sorimaydu» — bəzi baxka tərjimilərdə: «U: «Mən zadi kim üqün jəpalik ixləp, öz jənimdin yahxilikni qaldurimən?» — dəp ökünüdu» dəp oqulidu. □ 4:14 «Gərqə u bu padixahning padixahlikida kəmbəoqəl bolup tuoquloqan bolsimu,...» — bu ayətning qaysi gəwdilik əhwalni kərsətkənliki həzir bizgə enik əməs.

yigitni qollaydioqanlikini kerdum. ¹⁶ Barlik h lk, y ni ularning aldida turoqan barlik puqralar sanaksiz bolsimu, biraq ulardin keyinkil r yigitinmu razi bolmaydu; bumu bimanilik w  xamalni qoqliqand k ixtur. □

5

Nasih t — baxqilaroqa ihlasm n k r n xka tirixixin hezi bol

¹ Hudaning  yig  baroqanda, awaylap y rgin;  hm kl rq  kurbanliklarni sunux  q n  m s, b lki anglap boysunux  q n yeqinlaxkin; q nki  hm kl r r zillik kiliwatkini bilm ydu. □

² Aozingni yeniklik bil n aqma; k ngl ng Huda aldida birnemini eytixka aldirmisun; q nki Huda  rxl rd , s n y r y zididurs n; xunga

□ **4:16 «...y ni ularning aldida turoqan barlik puqralar»** — «ular» deg n kim? B lkim birinçi «q ri» padixah w  uningdin keyin t htk  olturoqan yigitni k rsitixi mumkin. **«barlik puqralar sanaksiz bolsimu, biraq ulardin keyinkil r yigitinmu razi bolmaydu»** — Sulayman m lum bir misal toqruluk sozl watidu. Bu «q ri padixah» Saul padixahqa, «yax yigit» Dawut padixahqa ohxtilidu; biraq d l ularning  zini k rs tm ydu (Dawut zindanda yatmioqan). G pning poskallisi xuki, yurtning pikri tayanqisizdur; ikkinçi padixah p k t bir m zgilla qarxi elindi, biraq h lk tezla uningdin y z  r p, uning t hpisini untup, uni qollimidi. Bu bir bimanilik! □ **5:1 «... hm kl rq  kurbanliklarni sunux  q n  m s, b lki anglap boysunux  q n yeqinlaxkin»** — bu nasih tning m nisi kurbanliklar yahxi  m s, deg nlik  m s,  lw tt ; p k t kurbanlikni  hm kl rq , biman  sunmaslik ker k, deg nliktur.

sözliring az bolsun. ³ Qünki ix көp bolsa qüxmu көp boloqandäk, gәp көp bolsa, әhmәkning gepi bolup qalidu. □

⁴ Hudaqә qәsәm iqsәng, uni ada қilixni ke-qiktürmә; qünki U әhmәqlәrdin һuzur almaydu; xunga қәsimingni ada қilöin. ■ ⁵ Qәsәm iqip ada қilmiqandin көrә, қәsәm iqmәsliking tüzüktur. ■ ⁶ Aqzing teningni gunahning ihtiyariqә қoyuwәtmisun; pәrixтә aldida: «Hata sözlәp saldim» demә; nemixқа Huda gepingdin qәzәplinip қolliring yasioqanni һalak қilidu? □ ⁷ Qünki qüx көp bolsa bimәnilikmu көp bolidu; gәp көp bolsimu ohxaxtur; xunga, Hudadin қorkқin! ■

Nәpisi yaman mәnsәpdarlar

⁸ Sән namratlarning ezilgәнlikini yaki yәrlik mәnsәpdarlarning һәқ-adalәtni zorawanlarqә қayrip қoyoqanlikini көrsәng, bu ixlardin һәyran қalma; qünki mәnsәpdardin yukiri yәнә birsi көzlimәktә; wә ulardinmu yukirisimu

---

□ **5:3** «... **gәp көp bolsa, әhmәkning gepi bolup qalidu**» — bu sözlәrdә көzdә tutuloqini bәlkim әhmәqlәrning biһudә qәsәm iqidioqanliқи boluxi mumkin. ■ **5:4** Qel. 30:3; Қan. 23:20 ■ **5:5** Қan. 23:20, 21 □ **5:6** «**pәrixтә aldida**» — қaysi pәrixтә? «Pәrwәrdigarning pәrixтisi» boluxi kerәk. Ibraniy tilida «әlқи» wә «pәrixтә» deganlәр bir sөz bilәnla ipadilinidu. Kahin һәм pәrixтә Hudaning «әlқи»sidur («Mal.» 2:7ni көrüng). ■ **5:7** Pәnd. 10:19

bardur. □ ⁹ Birak nemila bolmisun yər-tuprak həmmə adəmgə paydiliqtur; hətta padixahning özimu yər-tuprakka tayinidu.□

Pul

¹⁰ Kümüxkə amrak kümüxkə qanmas, bayliklaroqa amrak öz kirimigə qanmas; bumu biməniliktur. ¹¹ Mal-mülük kəpəysə, ularni yegüqilərmu kəpiyidu; mal igisigə ularni kəzləp, ulardin huzur elixtin baxka nemə paydisi bolsun?

¹² Az yesun, kəp yesun, əmgəkqining uyquşi tatliqtur; birak bayning tokluğu uni uhlatmas.□

Bayliklaroqa baqlik yənə bir bimənilik

□ **5:8** «Sən namratlarning ezilgənlilikini ... kərsəng, bu ixlardin həyran qalma;» — Sulayman padixah əzi adil padixah boləqini bilən, uning təwəndiki qatlammu-qatlam yərlik mənəşəpdarların qiriklixixini tizginliyəlixi qəkliktur.

□ **5:9** «**Birak nemila bolmisun yər-tuprak həmmə adəmgə paydiliqtur; hətta padixahning özimu yər-tuprakka tayinidu**» — ibraniy tilida bu ayətni qüxinix təs. Bizningqə Sulayman adəmnin diqqitini həkümətnin qiriklixip kətkənlilikigə əməs, bəlki əng muhimiyoqa, yəni Hudaning yaxxilik (tupraktiki ziraətlər arqilik boləqan yaxxilik)oqa qaratamaqçi. Baxka birhil tərjimisi: «Birak omumən kilip eytkanda, əzi terikqilik kilidiəqan padixah zeminoqa paydiliqtur». Bu tərjiminin mənisi: «Zeminni baxquridiəqan birsi bolsa (bolupmu padixah əzi terikqilikni qüxənsə), bu bəribir həkümətsizliktin, qalaymikənciliknin, həkimiyyətsizliktin yaxxi» degəndək. Oqurmənlər baxka tərjimilərnimu uqritixi mumkin. □ **5:12** «**...birak bayning tokluğu uni uhlatmas**» — «bayning tokluğu» bəlkim ikki bislik söz bolup: (1) uning bayliqdin ənsirəxliri; (2) ziyadə kəp tamak yəp, həzim bolmasliqini kərsitixi mumkin.

¹³ Mən quyax astida zor bir külpətni kərdüm — u bolsimu, igisi özigə ziyan yətküzidioğan baylıqlarni toplaxtur; ¹⁴ xuningdək, uning baylıqliri balayi'apət tüpəylidin yoqilixidin ibarəttur. Undağ adəmnıng bir oqlı bolsa, *ooqlıning* qolıoğa qaldurıoğudək heqnemisi yoğ bolıdu. ¹⁵ U apısinıng qorsıqıdin yalıngağ qıqıp, kətkəndımu yalıngağ pəti ketıdu; u əzıning japalıq əmgıkidın qolıoğa aloğudək heqnemıni epkətəlməydu. ■ ¹⁶ Mana bumu eoqır ələmlık ıx; qünki u qandağ kəlgən bolsa, yənə xundağ ketıdu; əmdi unıng xamalıoğa erıxıx üğün əmgək qılıoınıning nemə paydısi? ¹⁷ Unıng barlıq künlırıdə yəp-ıqını qarangoğulıqta bolup, oğəlıkı, kesəllıkı wə hapılıkı kəp bolıdu.

Əmgəkning mewısidın huzur elix

¹⁸ Mana nemıning yaramlıq wə güzəl ikənlikını kərdum — u bolsimu, insanning Huda unıngıoğa təkdim qılıoğan əmrıning hərбір künlırıdə yeyıx, ıqıx wə quyax astıdiki barlıq mehnıtidın huzur elıxtur; qünki bu unıng nesıwısidur. ■ ¹⁹ Huda hərбіrsını baylıqlarıoğa, mal-dunyaıoğa ıgə bolıxqə, xuningdək ulardın yeyıxkə, əz rızqını qobul qılıxqə, əz əmgıkidın huzur elıxqə mıyəssər qılıoğan bolsa — mana bular Hudanınıng sowoqıtidur. ²⁰ Qünki u əmrıdiki tez etıdıoğan künlırı üstıdə kəp oylanmaydu; qünki Huda unı kənglıning xadlıkı bilən bənd qılıdu.

6

Həmmə adəm həyatning ləzzitini tetiyalmaydu

¹ Kuyax astida bir yaman ixni kərdum; u ix adəmlər arisida kəp kərülidu —

² Huda birsigə bayliqlar, mal-dunya wə izzət-hərmət təksim kildi, xuning bilən uning öz kəngli halioqinidin həqnərsisi kəm bolmidi; birak Huda uningə buların huzur elixka muyəssər kilmidi, bəlki yat bir adəm uların huzur alidu; mana bu bimənilik wə eoqir azabtur.

³ Birsi yüz bala kərüp kəp yil yaxixi mumkin; birak uning yil-künliri xunqilik kəp bolsimu, uning jeni bəhtni kərmisə, hətta gərnı kərmigən bolsimu, tuoqulup qaqrıp kətkən bowak uningdin əwzəldur dəymən. □ ⁴ Qünki qaqrıoqan bala bımənilik bilən kelidu, qarangoqulukta ketidu, qarangoquluk uning ismini qaplaydu; ⁵ U künnimu kərmigən, bilmigən; birak həq bolmioqanda u birinqisigə nisbətən aram tapqandur.■

⁶ Bərək, həliki kixi hətta ikki həssə ming yil yaxioqan bolsimu, birak bəhtni kərmisə, əhwali ohxaxtur — hər bir kixi ohxax bir jayoqə baridu əməsmu?

Jawabsiz soallar

□ **6:3** «**hətta gərnı kərmigən bolsimu,...**» — demək, u əlməydu. Baxka birhil tərjimisi: «wə yaki dəpnə qilinmioqan bolsa,...». ■ **6:5** Ayup 3:16; Zəb. 58:7-8

7 Adəmning tartқан barlıq japası öz aqzi üqündur; birak uning ixtihasi hërgiz qanmaydu. 8 Xundaқта dana kixining əhməktin nemə artuqçiligi bolsun? Namrat kixi baxkılar aldida qandaq mengixni bilgən bolsimu, uning nemə paydisi bolsun? 9 Kəzning kərüxi arzu-həwəsning uyan-buyan yürüxidın əwzəldur. Bundaq kılıxmu bimənilik wə xamalni qoqliqandək ixtur. 10 Ətüp kətkən ixlarning bolsa allıqaqan nami bekitilip ataloqan; insanning nemə ikənlikimu ayan boluqan; xunga insanning əzidin kudrətlik boluquçi bilən qarxilixioqa bolmaydu. □

11 Qünki gəp qanqə kəp bolsa, bimənilik xunqə kəp bolidu; buning insanoqa nemə paydisi? □

12 Qünki insanning əmridə, yəni uning sayidək tezla ətidioqan mənısiz əmridiki barlıq künliridə uningə nemining paydilıq ikənlikini kim bil-sun? Qünki insanoqa u kətkəndin keyin kuyax astida nemə ixning bolidioqanlıqini kim dəp berəlisun? ■

□ **6:10 «Ətüp kətkən ixlarning ... allıqaqan nami be-
kitilip ataloqan»** — mənisi hər bir ix aldın'ala Huda tərıpıdın bekitilgən bolsa kerək. **«Insanning nemə ikənlikimu ayan
boluqan»** — baxqa birhil tərjimisi: «Insanning nemə ikənlikimu bilingən (demək, Huda tərıpıdın)» (xunga uning bilən qarxilixix bihudiliktur). Birak ayətni insanning ajiz bəndə ikənlikini təkitleydu, dəp qaraymız. □ **6:11 «Qünki gəp qanqə
kəp bolsa,..»** — muxu yərdə «gəp» insanning Huda bilən qarxilixidioqan gəplirini kərsətsə kerək. Baxqa birhil tərjimisi: «qünki bihudilikni kəpəytidioqan ixlar kəptur...» ■ **6:12** Top. 8:7; Zəb. 144:4; Yak. 4:13, 14

7

Yənə birqanqə həkmät wə pakitlar — pakitlaroqa yüzlinix kerək!

¹ Yahxi nam-abroy kımmätlik tutiyadin əwzəl; adəmning əlüx küni tuoqulux künidin əwzəldur.■

² Matəm tutux öyigə berix ziyapət-toy öyigə berixtin əwzəl; qünki axu yərdə insanning aqiwiti ayan kılınıdu; tirik boləqanlar buni kəngligə püküxi kerək.■

³ Oqəlik külkidin əwzəldur; qünki qirayning pərixanlıki bilən kəlb yaxılınıdu.

⁴ Dana kixining kəlb matəm tutux öyidə, birək əhməkning kəlb tamaxining öyididur.

⁵ Əhməklərnin nahxisini angliqandin kərə, dana kixining tənbihiini angliqin; ■ ⁶ Qünki əhməkning külkisi kəzan astidiki yantəqlarning paraslixidək, halas; bumu biməniliktur.□ ■

Insanning qolidin kelidioqini qəklıktur

⁷ Jəbir-zulum dana adəmni nadanoqa aylandırıdu,

Para bolsa kəlbni həlak kılıdu.□

⁸ İxning ayioqi bexidin əwzəl;

■ **7:1** Pənd. 22:1 ■ **7:2** Yh. 11:31 ■ **7:5** Pənd. 13:18; 15:31, 32 □ **7:6** «**kəzan astidiki yantəqlarning paraslixidək...**» — yantəqlin kəyqən qəqdiki awazi küqlük, birək təpti intayin kışka. ■ **7:6** Zəb. 58:9 □ **7:7** «**Jəbir-zulum dana adəmni nadanoqa aylandırıdu,...**» — jəbir-zulum yürgüzqən dana kixi özini aq-qarini pərək etəlməydoqan nadan kılıdu. Baxqa birhil tərjimisi: «Jəbir-zulum yürgüzgüqi dana kixini sarang kılıdu, para bolsa uni təlwə kılıdu».

Səwr-takətlik roh təkəbbur rohın əwzəldur.

⁹ Rohingda hapa boluxқа aldirima;

Qünki hapilik əhməklərning baqrida qonup yatidu.

¹⁰ «Nemixқа burunқи күnlər hazırқи күnlərdin əwzəl?» — demə; qünki sening bundak sorioqining danalixtin əməs.

Danalixning əwzəlliki

¹¹ Danalix miraşқа ohxax yahxi ix, kuyax nuri kərgüqilərgə paydiliktur. ¹² Qünki danalix pul panah boləandək, panah bolidu; birak danalixning əwzəlliki xuki, u öz igilirini hayatқа erixtüridu.

¹³ Hudaning qiloqanlirini oylap kər; qünki U əgri qiloqanni kim tüz qilalisun?

¹⁴ Awat künidə huzur al; wə yaman künidimu xuni oylap kər: — Huda ularning birini, xundakla yənə birinimu təng yaratqandur; xuning bilən insan əzi kətkəndin keyin bolidioqan ixlarni bilip yetəlməydu.

«Kuyax astidiki» danalix

¹⁵ Mən buning həmmisini bimənə künlirimdə kərüp yəttim; həkkanıy bir adəmning öz həkkanıyliki bilən yokilip kətkənlikini kərdüm, xuningdək rəzil bir adəmning öz rəzilliki bilən əmrini uzaratqanlığını kərdüm. ¹⁶ Əzüngni dəp həddidin ziyadə həkkanıy bolma; wə əzüngni dəp həddidin ziyadə dana bolma;

sən öz-özüngni alakzadə kilmakqimusən? □
 17 Özüngni dəp həddidin ziyadə rəzil bolma, yaki əhmək bolma; öz əjiling toxmay turup ölməkqimusən? □ 18 Xunga, bu *agahni* qing tut, xuningdin u *agahnimu* qolungdin bərmigining yahxi; qünki Hudadin kərkiديوان kixi hər ikkisi

---

□ 7:16 «**Özüngni dəp həddidin ziyadə həkkanıy bolma; wə özüngni dəp həddidin ziyadə dana bolma;...**» — Sulaymanning muxu gepidin heqkim: «Həkkanıylikning «artuq», «həddidin ziyadə» dəydiوان dərjisi bolidu» dəp oylimisa kerək. Həkkanıylik degən həkkanıyliktur. Bu yərdə gəp həjwiylilik, kinayilik bilən eytilوان. Həkkilik söz «özüngni dəp» — demək, həkkanıy bolmaqçi bolوان bu kixining məqsiti Hudani tonux əməs, pəkət Hudaning bərikitigila erixix degəndin ibarət, halas; 15-ayəttə deyilgən əhwaləqa qarivanda, həkkanıy wə dana adəmlərnu pəxəllikkə uqrixix mumkin. Undak əhwalda ular agahlandırulmisa, «Nemixka bu külpətlər bəximəqa qüxti» dəp «alakzadə bolup ketixi» mumkin. Baxqa birhil tərijimisi wə qüxənqisi: «Özüngni həddidin ziyadə həkkanıy kərsətmə; wə özüngni həddidin ziyadə dana kərsətmə. Öz-özüngni həlak kilmakqimusən?». Yənə baxqa birnəqqə hil qüxənqisimu bar. □ 7:17 «**Özüngni dəp həddidin ziyadə rəzil bolma, yaki əhmək bolma;...**» — heqkim Sulaymanning bu gepining mənisini: «Rəzillikning «normal» yaki ««əkilgə siqidu» dəydiوان dərjisi bar» dəp oylimisa kerək. Bu gəp bəlkim allikaqan rəzillixip kətkən adəmlərgə qaritip kinayilik bilən eytilوان boluxi mumkin. 15-ayəttiki: «Rəzillik paydililik boluxi mumkin, rəzillikimni kəpəytmən» degəngə qarita, Sulayman bu agahni koxup eytidu. Rəzil adəmlər bəribir əlidu; birak rəzil adəmlər bundak kinayilik gəpni qəbul kilsa, heq bolmivanda xu yol bilən ularning bəxivə qüxidiوان jəza tehimu awup kətməydu. Yənə baxqa birnəqqə hil qüxənqisimu bar.

bilən utuqluq bolidu.□

Adamlar gunahkar boloaqqa, danalik nahayiti zərürdür

¹⁹ Danalik dana kixini bir xəhərni baxkuridioğan on həkümrandin ziyadə küqlük kilidu.

²⁰ Bərħək, yər yüzidə daim meħribanlik yürgüzidioğan, gunah sadir kilmaydioğan həkkanıy adəm yoktur.■

²¹ Yənə, həklərning həmmila gəp-səzligə anqə dikqət kilip kətmə; bolmisa, öz hizmətkaringning sanga lənət oquoanliqini anglap kəlixing mumkin. ²² Qünki kənglüngdə, özüngningmu xuningoqa ohxax baxkilaroqa kəp qətim lənət kiləanliqningni obdan bilisən.

Insanning danalixining qəklikliki

²³ Bularning həmmisini danalik bilən sinap baxtim; mən: «Dana bolimən» desəmmu, əmma u məndin yirək idi. ²⁴ Barlik yüz bərgən ixlar bolsa əqlimizdin yirək, xuningdək intayin sirliktur; kim uni izdəp bilip yetəlisun?□

²⁵ Mən qin kənglümdin danalik wə əqliy bilimni bilixkə, sürüxtürüxkə wə izdəxkə, xundaqla rəzillikning əhməqlikini, əhməqlikning təlwilik

---

□ **7:18** «...hər ikkisi bilən utuqluq bolidu» — demək, Hudadin kərkidioğan adəm Sulaymanning yuqiriki 16-17-ayəttiki ikki aqaħlanduruxi bilən azduruxtin kutulidu. Yənə baxka birnəqqə hil qüxənqisimu bar. ■ **7:20** 1Pad. 8:46, 47; 2Tar. 6:36; Pənd. 20:9; 1Yuħa. 1:8 □ **7:24** «intayin sirlik» — ibraniy tilida «qongqur, qongqur» dəp ipadiliniidu.

ikänlikini bilip yetixkə zehnimni yioıdim. ■

²⁶ Xuning bilən kengli tor wə kıltak, kolliri asarət bolıan ayalning ölümdin aqqıq ikänlikini baykıdim; Hudani hursən kılidioıan kixi uningdin özini kaçuridu, birak gunahkar adəm uningıa tutulup kalidu. ■

²⁷ Bu baykıııanlirimııa kara, — dıydu hekmet toplioquı — pakitlarni bir-birigə baıılap selixturup, əkil izdidim; ²⁸ mening kəlbim uni yənıla izdiməktə, birak tehi tapalmidim! — Ming kixi arisida bir durus ərkəkni taptim — birak xu ming kixi arisidin birmu durus ayalni tapalmidim. □ ²⁹ Mana kergin, mening baykıııanlirim pəkət muxu birla — Huda adəmni əsli durus yaratkan; birak adəmlər bolsa nuroıunlıııan hiylə-mikirlərnı izdıydu.

8

Birnəqqə nəsihətlər

■ 7:25 Top. 1:17; 2:12 ■ 7:26 Pənd. 5:3; 6:24-35; 7:6-27; 22:14

□ 7:28 «Ming kixi arisida bir durus ərkəkni taptim — birak xu ming kixi arisidin birmu durus ayalni tapalmidim» — bu bayan bizgə Sulaymanning özining keyinki hayatining qandak bolıdıııanlıkı toııruluk həwər bilən təminləydu. Uning kız-ayallar toııruluk bolııan həwiri nədin kəlgən? U qandaktu «ming ayal» bilən tonuxkanmu? Təwrattiki «Padixaıılar» kısmidin bilimizki, uning nuroıunlıııan ayal-kenizəkliri bar idi wə ularning təsiri bilən ahirida Hudaning yolidin yıraklıxıp, butpərəslikkə aldinip kətkənidi.

1 Kim dana kixigə təng kelələydu? Kim ixlarni qüxəndürüxni bilidu? Kixining danalıki qirayini nurluk qilidu, yüzining sürini yorutidu.

2 Padixahning pərmanioğa kulak selixingni dəwət kilimən; bolupmu Huda aldida iqkən kəsəm tüpəylidin xundak kilöjin. □ ■ 3 Uning aldidin qikip ketixkə aldirima; yaman bir dəwani kollaxta qing turma; qünki padixah nemini halisa xuni qilidu. □ 4 Qünki padixahning sözi hokuktur; kim uningöğa: «Özliri nemə kilila?» — deyəlisun? 5 Kim

padixahning pərmanini tutkan bolsa heq yamanlikni kərməydu; dana kixining kəngli həm pəytnei həm yolni pəmliyələydu. ■

6-7 Qünki hər bir ix-arzuning pəyti wə yoli bar; insan keyinki ixlarni bilmigəqkə, uning dər-dəlimi özini qattik basidu. Kim uningöğa qandak bolidioqanlikini eytalisan? ■

8 Heqkim öz rohiöğa igə bolalmas, yəni heqkimning öz rohini ezidə qaldurux hokuki yoktur; heqkimning əlüx künini öz qolida tutux hokuki yoktur; xu jəngdin keqixqa ruhsət yoktur; rəzillik rəzillikkə berilgüqilərnəni

---

□ **8:2 «bolupmu Huda aldida iqkən kəsəm tüpəylidin xundak kilöjin»** — bu kəsəm padixahning Huda aldida iqkən kəsimi (adil, bitərəp bolux üqün) bolsa kerək; bəzi alimlar, kəsəm puqrələringki (padixahqa sadik bolux üqün), dəp qaraydu. ■ **8:2** Pənd. 24:21 □ **8:3 «Uning padixahning aldidin qikip ketixkə aldirima»** — bu söz bəlkim padixahqa qarxi qikix, yaki uningdin razi bolmaslik toqruluk bir aqahlandırux boluxi mumkin. «**yaman bir dəwani kollaxta qing turma**» — baxqa birhil tərjimisi: «(padixahning) ixi sanga eoçir kəlsimu ada kilixni keqiktürmə». ■ **8:5** Rim. 13:3 ■ **8:6-7** Top. 6:12

qutkuzmas.■

Bəzi bihudə baxqa ixlar

⁹ Bularning həmmisini kərüp qıktım, xundakla quyax astida qılinoqan hər bir ixka, adəmning adəm üstigə hokuk tutkanlıki bilən ularoqa ziyan yetküzidioqan muxu waqıtka kəngül qoydum.□

¹⁰ Xuningdək rəzillərninğ dəpnə qılinoqanlıkini kərdüm; ular əslidə muqəddəs jayoqa kirip-qıkip yürətti; ular *muqəddəs jaydin* qıkipla, rəzil ixlarni qıloqan xu xəhər iqidə mahtilidu tehi! Bumu biməniliktur!□

¹¹ Rəzillik üstidin həküm tezdin bəja kəltürülmigəqkə, xunga insan balilirining kəngli rəzillikni yürgüzüxkə pütünləy berilip ketidu.

¹² Gunahkar yüz ketim rəzillik qılıp, künlirini uzartsimu, Hudadin kərkiidioqanlarning əhwali ulardin yahxi bolidu dəp bilimən; qünki ular

---

■ **8:8** Ayup 14:5; Zəb. 39:5-6 □ **8:9** «**Bularning həmmisini kərüp qıktım,... ularoqa ziyan yetküzidioqan muxu waqıtka kəngül qoydum**» — bu ayətninğ baxqa birnəqqə hil tərjimisi: «Bularning həmmisini kərüp qıktım, xundakla quyax astida qılinoqan hər bir ixka kəngül qoydum; adəmning adəm üstigə hokuk tutuxininğ özigə ziyan yetküzidioqan waqıtı bar» yaki «Bularning həmmisini kərüp qıktım, xundakla quyax astida qılinoqan hər bir ixka kəngül qoydum; adəmning adəm üstigə hokuk tutuxininğ ularoqa (baxqa adəmlərgə) ziyan yetküzidioqan waqıtı bar». □ **8:10** «**...xu xəhər iqidə mahtilidu**» — bəzi kədimki kəqürülmiliridə: «mahtilidu» degənninğ ornida «untulidu» degən söz tepilidu. Biz aloqan nusha aldi-kəyni səzlərgə baqlıqku dəymiz.

uning aldida qorkıdu. □ ■ 13 Birak rəzillərnin əhwalı yaxşı bolmaydu, uning künliri sayidək tezla ətüp, künliri uzartilmaydu, qünki u Huda aldida qorkmaydu.□

14 Yər yüzidə yürüzülgən bir bimənilik bar; bexioqa rəzillərnin qılqını boyiqə kün qüxidioqan həkkaniy adəmlər bar; bexioqa həkkaniy adəmlərnin qılqını boyiqə yaxxilik qüxidioqan rəzil adəmlərmu bar. Mən bu ixnimu bimənilik dedim. 15 Xunga mən tamaxini tərıplidim; qünki insan üqün quyax astida yeyix, iqix wə huzur elixtin yahsi ix yoktur; xundak qilip uning əmgikidin bolqan mewə Huda təkdim qılqan quyax astidiki ərnrining barlık künliridə özıgə həmrah bolıdu.■

16-17 Kənglümni danalıqni wə yər yüzidə qılınqan ixlarni bilip yetix üqün koyoqanda, xundakla Huda qılqan barlık ixlarni kərginimdə xuni baykıdim: — İnsan hətta keqə-kündüz kəzlrıgə uykuni kərsətmisimu, quyax astidiki barlık ixni bilip yetəlməydu; u uni qüxinixkə qanqə intilsə, u xunqə bilip yetəlməydu. Hətta dana kixi «Buni bilip yəttim» desimu, əməliyəttə

□ **8:12 «Gunahkar ... künlirini uzartsimu»** — bəzi gunahkar məlum jəhəttin eytkənda, puli yaki baxka amaliqə tayinip, «künlirini uzartıdu». Bu əhwal waqıtlıq, əlwəttə. ■ **8:12 Zəb.** 37:7-12, 18-20; Pənd. 1:33; Yəx. 3:10 □ **8:13 «...uning künliri sayidək tezla ətüp, künliri uzartilmaydu»** — yənə birhil tərijimisi: «...u künlərnı sayını uzartkəndək uzartmaydu». ■ **8:15 Top.** 2:24; 3:12, 22; 5:18; 9:7

u uni bilip yətməydu. □

9

Huda bizgə dostmu, düxmənmu? — əlümgə yüzlinix

¹ Mən xularning həmmisini enikləx üqün kəngül koydum; xuni baykidimki, məyli həkkanıy kixi yaki dana kixi bolsun, xundakla ularning barlık kılolanlıri Hudaning kolididur, dəp baykidim; insan əzigə muhəbbət yaki nəprətning kelidiolanlıkını heq bilməydu. Uning aldida hərəkəndə ix boluxi mumkin.

□ ² Həmmə adəmgə ohxax ixlar ohxax peti kelidu; həkkanıy wə rəzil kixigə, mehrıban kixigə, pak wə napak, qurbanlık kılouquı wə qurbanlık kılmiouqioqımu ohxax kismət bolidu; yahxi adəmgə kəndə bolsa, gunahkarəta xundə bolidu; kəsəm iqküqigə wə kəsəm iqixtin qorqqıuqioqımu ohxax bolidu. ■ ³ Mana həmmigə ohxaxla bu ixning kelidiolanlıkını kuyax astidiki ixlar arisida külpətlik ixtur; uning

□ **8:16-17 «kənglümni danalıknı wə yər yüzidə kılinoqan ixlarnı bilip yetix üqün koyəqanda... əməliyəttə u uni bilip yətməydu»** — oqurmənlər bu ikki ayətning birnəqgə baxka hil tərjimilirini uqritixi mumkin. □ **9:1 «...insan əzigə muhəbbət yaki nəprətning kelidiolanlıkını heq bilməydu»** — demək, «Huda uni səyidu yaki uningəta nəprətlinidu? Heq insan bilməydu». Bəzi alimlar: «insan əzidə (bolupmu eqir künlər bexioqə qüxkəndə) nemining bolidiolanlıkını, yaki muhəbbət yaki nəprətning bolidiolanlıkını bilməydu» dəp xərh beridu. ■ **9:2 Zəb. 73:12-14**

üstigə, insan balilirining kengülliri yamanlıqqa toloğan, pütün hayatida kenglidə təwilik turidu; andin ular ölgənlərgə qoxulidu.

⁴ Qünki tiriklərgə qoxulğan kixi üqün bolsa ümid bar; qünki, tirik it ölgən xirdin əla.

⁵ Tiriklər bolsa əzlrining əlidioğanlıqini bilidu; birəq ölgənlər bolsa heqnemini bilməydu; ularning heq in'ami yənə bolmaydu; ular hətta adəmning esidin kətürölüp ketidu, qayta kəlməydu. ⁶ Ularning muhəbbiti, nəpriti wə həsəthorlukimu allıqəqan yokağan; kuyax astida qilinoğan ixlarning heqkaysisidin ularning mənggügə qayta nesiwisi yoqtur.

Ölümgə yüzləngəndə qiloqili bolidioğan əməliy ixlər

⁷ Baroqin, neningni huxallıq bilən yəp, xarabingni huxhuyluq bilən iqqin; qünki Huda allıqəqan mundaq qilixingdin razi bolğan.

⁸ Kiyim-keqəkliring hərdaim ap'ak bolsun, huxbuy may bexingdin kətmisun. □

⁹ Huda sanga kuyax astida təksim qiloğan bimənə əmrüngning barlıq künliridə, yəni bimənilikdə ötküzgən barlıq künliringdə, səyümlük ayaling bilən billə həyattin huzur alqin; qünki bu sening həyatingdiki nesiwəng wə kuyax astidiki barlıq tartqan japayingning əjridur. ¹⁰ Qolung tutqanni barlıq küqüng bilən qiloqin; qünki sən baridioğan təhtisarada

---

□ **9:8 «Kiyim-keqəkliring hərdaim ap'ak bolsun»** — demək, kiyim-keqəkliring hərdaim pakiz bolsun.

heq hizmät, mäxsät-pilan, bilim yaki hekmät bolmaydu.

Danalik wə tasadipiylik

¹¹ Mən zehnimni yioqip, quyax astida kerdumki, musabikidə oqelibə yeltapanoqa bolmas, ya jengdə oqelibə palwanoqa bolmas, ya nan dana kixigə kəlməs, ya bayliklar yorutulğanlaroqa kəlməs, ya iltipat bilimliklərgə bolmas — qünki pəyt wə tasadipiylik ularning həmmisigə kelidu.

¹² Bərħək, insanmu öz waqti-saitini bilməydu; beliklar rəhimsiz toroqa elinoqandək, quxlar tapan-tuzakqa ilinoqandək, bularoqa ohxax insan baliliri yaman bir kündə tuzakqa ilinidu, tuzak bexioqa quxidu.

Danalikning ətiwarlanmasliqi

¹³ Mən yənə quyax astida danalikning bu misalini kerdum, u meni qongkur təsirləndürdi;

¹⁴ Kiqik bir xəhər bar idi; uningoqa qarxi büyük bir padixah qikip, uni korxap, uningoqa hujum qilidioğan yoğan potəylərnı kurdi.

¹⁵ Birak xəhərdin namrat bir dana kixi tepilip qaldi; u uni öz danaliki bilən kutuldurdi; birak keyin, heqkim bu namrat kixini esigə kəltürmidi. □

¹⁶ Xuning bilən mən: «Danalik küq-қudrəttin əwzəl» — dedim; birak xu namrat kixining

□ **9:15 «...dana kixi tepilip qaldi; u uni öz danaliki bilən kutuldurdi; ... keyin, heqkim bu namrat kixini esigə kəltürmidi»** — Elixə pəyoqəmbər bilən Yəramiya pəyoqəmbər bununəqa obdan misal bolidu («2Pad.» 6-8-bablar, «Yər.» 27:12ni kəring.

danalıqı keyin közgə ilinmaydu, uning sözliri anglanmaydu.■

Danalıq, əhməklıq, gunah, təlwilik

¹⁷ Dana kixining jimjitlikta eytkan sözliri əhməklər üstidin hokuk sürgüqining warkiraxlıridin enik anglınar.

¹⁸ Danalıq urux qoralliridin əwzəldur; biraq bir gunahkar zor yaxxilikni halak qilidu.

10

Əkil beridioqan bəzi hekmatlar

¹ Huddi əlük qiwinlər əttarning ətirini sesitiwetidioqandək, azraqkinə əhməklıq tarazida danalıq wə izzət-hərməttinmu eoqir tohtaydu.

² Danalıqning kengli ongoqa mayil, əhməqningki soləq.□

³ Əhmək kixi hətta yolda mengiwatkandimu, uning əqli kəm boləqəqqa, u əhmək ikənlikini həmmigə ayan qilidu.

⁴ Həkümdarning sanga aqqıqı kəlsə, ornungdin istepa bərmə; qünki tinq-səwriqanlıq hata-səwənlikdin boləqan zor hapilikni tinqitidu.

⁵ Quyax astida yaman bir ixni kərdumki, u həkümdardın qıqqan bir hata ixtur —

⁶ əhməklər yukiri mənəptə, xuning bilən

■ **9:16** Pənd. 21:22; 24:5; Top. 7:19 □ **10:2** «**Danalıqning kengli ongoqa mayil**» — qoralni tutup, əzini qoşdaq təripidur.

təng baylar pəs orunda olturidu; □ ⁷ mən kullarning atka mingənlikini, əmirləarning kullardək piyadə mangojanlikini kərdum.□

Turmuxta uqraydiojan hətərlərgə danalığ kerək

⁸ Orini koliojan kixi uningoja yikilixi mumkin; tamni buzojan kixini yilan qeqixi mumkin; □ ■

⁹ taxlarni yetkigən kixi tax tərpidin yarilinixi mumkin; otun yaridiojan kixi həwpkə uqraydu.

¹⁰ Palta gal bolsa, birsi tiqini bilimisə, paltini küqəp qepixka toqra kelidu; birak danalığ adəmni utuq-muwəppəkijətkə erixtüridu.

¹¹ Yilan oynitilməy turup, yilanqini qaqsa, yilanqioja nemə payda?□

Danixmənlər wə əhməqləarning ix-səzliri

¹² Dana kixining səzliri xəpkətlıktur; birak əhməkning ləwliri əzini yutidu. ¹³ Səzlining bexi əhməqlik, ayioqi rəzil təlwilıktur; ¹⁴ əmma əhmək yənıla gəpni kəpəytidu. Birak həqkim kəlgüsini bilməydu; uningdin keyinki ixlarni kim uningoja eytalisun?

□ **10:6 «əhməqlər»** — ıbraniy tilida «əhməqlik» dəp elinöjan.

□ **10:7 «mən kullarning atka mingənlikini... kərdum»** — Pələstində kona zamanlarda atka minix pəkət abroyluq kixilərgıla mənsub idi. □ **10:8 «tamni buzojan kixi...»** — yaki «qitni buzojan kixi...». ■ **10:8** Pənd. 26:27 □ **10:11 «yılanqı»** — nəy qelip yilanni oynatquqi adəm. «**yılanqini qaqsa,...**» — yaki «həkni qaqsa...».

15 Əhməklər japasi bilən əzlrini upritidu; qünki ular hətta xəhərgə barıdıoan yolnimu bilməydu.

Əhmək həkümdarlarning qataqliri

16 I zemin, padixahıng bala bolsa, əmirlicing səhərdə ziyapət ötküzsə, halingoqa way!■

17 I zemin, padixahıng mətiwərnıng oqlı bolsa wə əmirlicing kəyp üqün əməs, bəlki özini qıwwətləx üqün muwapıq waktıda ziyapət ötküzsə, bu senıng bəhtıng!□

Yənə həkmatlər

18 Hurunluktin öyning torusi oqlay dəp kalıdu; qollarning boxlukıdin öydın yamoqur ötidu.

19 Ziyapət külkə üqün təyyarlınar, xarab hayatni hux kılar; lekin pul həmmə ixni həl kılar!

20 Padixahqa lənət kılma, hətta oyungdimu tillıma; hıjrangdimu baylarnı tillıma; qünki asmandıki bir qıx awazingni tarıtidu, bir qanat ıgısı bu ixni ayan kılıdu.■

■ **10:16** Yəx. 3:3, 4; Hox. 13:11; Am. 6:4 □ **10:17** «...özini qıwwətləx üqün muwapıq waktıda ziyapət ötküzsə,...» — yaki, «...özini tutup muwapıq waktıda ziyapət ötküzsə,...». «...wə əmirlicing kəyp üqün əməs... ziyapət ötküzsə, bu senıng bəhtıng!» — baxqa birhil tərjımisı: «...wə əmirlicing məst bolux üqün əməs, bəlki salmaqlik bilən öz waktıda ziyapət ötküzsə, bu senıng bəhtıng!». ■ **10:20** Mis. 22:28

11

Birnəqqə əməliy nəsihət

¹ Nanliringni sularoşa əwət; kəp künlərdin keyin uni qaytidin tapisən. □

² Bir ülüxnı yəttə kixigə, səkkizigimu bərgin; qünki yər yüzidə nemə yamanlıq bolidioanlığını bilməysən. □ ■

³ Bulutlar yamoşuroşa toloşan bolsa, əzlrini zemin üstigə boxitidu; dərəh ximal tərəpkə ərülsə, yaki jənuş tərəpkə ərülsə, qaysi tərəpkə qüxkən bolsa, xu yərdə qalidu.

⁴ Xamalni kəzıtıdıoanlar terikqilik qılmaydu; bulutlaroşa qaraydıoanlar orma ormaydu.

⁵ Sən xamalning yolını bilmiginəgdək yaki boyıda barning həmilisining ustihanlirining baliyatquda qandək əsıdıoanlığını bilmiginəgdək, sən həmmını yasıoquqi Hudaning qıloşını bilməysən. □ ■

□ **11:1 «Nanliringni sularoşa əwət... uni qaytidin tapisən»** — bu ayət bəlkim dengiz sodisini kərsıtixi mumkin; təwəkkülqiling qanqə qong bolsa, paydisimu xunqə kəp bolıdu; gəpning yənə hərhil kəqmə məniliri boluxi mumkin. Baxqa birhil təjmisı: «Neningni sular (dengizlar) üstigə taxla».

□ **11:2 «Bir ülüxnı yəttə kixigə, səkkizigimu bərgin; qünki yər yüzidə nemə yamanlıq bolıdıoanlığını bilməysən»** — bəzi alımlar, bu ayətmu soda-tıjarətını kərsıtıdu, dəp qaraydu. Xuningdək uning birnəqqə kəqmə mənilirimu bolsa kərək.

■ **11:2** 2Kor. 9:10 □ **11:5 «xamalning yoli...»** — ıbranıy tilıda «xamal» wə «roş» bir söz bolup, Sulayman muxu ayəttə həmilining baliyatquda apırıdə bolıdıoanlıkı, əsıdıoanlıqının həmmısı Hudaning Rohı arqılıq bolıdıoanlıqını purıtıp kərsıtıdu (Injil, «Yuh.» 3:1-8nimu kərüng). ■ **11:5** Yh. 3:8

⁶ Səhərdə urukungni terioqin, kəqtimu qolungni ixtin qaldurma; qünki nemə ixning, u yaki bu ixning paydilik bolidioqanlikini wə yaki hər ikkisining ohxaxla yahxi bolidioqanlikini bilməysən.

Həyat künlirini ətiwarlax kerək, ihlasmən boluxi kerək!

⁷ Nur xerin bolidu, aptapni kərüxmu huzurluq ixtur. ⁸ Xunga birsi kəp yil yaxioqan bolsa, bularning həmmisidin huzur alsun. Həlbuki, u yənə qarangoquluk künlirini esidə tutsun, qünki ular kəp bolidu; kəlgüsidiki ixlarning həmmisi biməniliktur!

⁹ Yaxliqingdin huzur al, i yigit; yaxliqing künliridə kənglüng özüggə huxallıqni yətküzgəy; kənglüng halioqini boyiqə wə kəzliring kərgini boyiqə yürgin; birək xuni bilginki, bularning həmmisi üqün Huda seni sorakqa tartidu. ¹⁰ Əmdi kənglüngdin oəxlikni elip taxla, teningdin yamanlıqni neri qil; qünki balilik wə yaxliqmu biməniliktur.

12

Səzning dawami

¹ Əmdi yaman künlər bexingoqa qüxmigüqə, xundakla sən: «Bulardin heq huzurum yoktur» degən yillar yekinlaxmioquqə yaxliqingda Yaratquqingni esingdə qing tut; ² kuyax,

yoruqluk, ay wə yultuzlar karangojulixip, yamoqurdin keyin bulutlar kaytip kəlmigüqə uni esingdə tutkin. □ ³ Xu küni «öyning kəzətqiliri» titrəp ketidu; palwanlar egilidu, əzgüqilər azlikidin tohtap qalidu, derizilərdin sirtqa qarap turoquqilar oquwalixip ketidu; □ ⁴ koqioqa karaydioqan ixiklər etilidu; tügməning awazi pəsiydu, kixilər kuxlarning awazini anglisila qəqüp ketidu, «nahxiqi kızlar»ning sayraxliri sus anglinidu; □ ⁵ kixilər egizdin qorkidu, koqilarda wəhimilər bar dəp qorkup yüridu; badam dərihi qiqəkləydu; qekətkə adəmgə yük bolidu, xindir mewisi solixidu; qünki insan mənggülik makaniqa ketidu wə xuning bilən təng, matəm tutquqilar koqida aylinip yüridu; □ ⁶ kümüx tana üzülgüqə, altun qinə qeqiləuqə, aptowa bulaq yenida parə-parə boləuqə, quduqtiki qaq kardın qıqkuqə, □ ⁷ topa-qang əsli

□ **12:2 «yamoqurdin keyin bulutlar kaytip kəlmigüqə»** — yaki «yamoqurdin keyin bulutlar yökimioquqə». □ **12:3 «öyning kəzətqiliri»** — adəmnıng kapaqlirini, «palwanlar» — Adəmnıng mərilirini, «əzgüqilər» — Qixlarni, «derizilərdin kariquqilar» — Kəzlərnı kərsitixi mumkin. Keyinki ayətlərdiki bir qatar ohxitixlarmu qerilikni kərsitidu. □ **12:4 «nahxiqi kızlar»** — kuxlarni kərsitix ehtimallıki bar. □ **12:5 «qekətkə adəmgə yük bolidu»** — yaki «qekətkə özini sərəp mangidu». «xindir mewisi» — muhəbbətni qozoyaydioqan mewə idi. Uning «solixip kətkənlıki» bəlkim jinisıy muhəbbətnıng suslaxkanlıkını kərsitixi mumkin. □ **12:6 «kuduqtiki qaq»** — quduqtin su qıqiridioqan qaqni kərsətsə kerək. «Kümüx tana (rixətə)», «altun qinə», «aptowa» wə «qaq»larning tənning qaysi əza-funksiyilirini kərsitidioqanlıki buningda enıq deyilmıgən; biraq omumiy mənisi enıktur — bədənnıng hər bir güzəllık-qabiliyiti zawaləqa yüzlinidu.

tupraqqa qaytkuqə, roh özini bərgən Hudağa qaytkuqə — Uni esingdə tutkin!■

⁸ Bimənilik üstigə bimənilik!» — dəydu hekmət toplioquçi — «Bimənilik üstigə bimənilik! Həmmə ix biməniliktur!»■

Hulasə

⁹ Xuningdək, hekmət toplioquçi dana bolupla qalmastin, u yənə həlkkə bilim əgittetti; u oylinip, kəp pənd-nəsihətlərnı tarazığa selip, rətləp qıktı. ■ ¹⁰ Hekmət toplioquçi yekimlik səzlərnı tepixkə intilgən; uxbu yezilərnı bolsa durus, həkikət səzlidiridin ibarəttur. ¹¹ Dana kixining səzliri zihkə ohxaydu, ularning yiqindisi qing bekitilgən mihtəktur. Ular Birla Padiqi tərıpidin berilgəndur. ¹² Uning üstigə, i oqlum, bulardin sirt hərəkəndə yezilənlərdin pəhəs bol; qünki kəp kitablarning yezilixining ayioqi yok, xuningdək kəp əginix tənni upritidu.□

Ahirki dəwət

¹³ Biz pütün ixkə dikket kilayli; Hudadin qorkkin wə uning əmr-pərmanlıriğa əməl kilərn; qünki bu insanning toluk

---

■ **12:7** Yar. 2:7; 3:19; Qel. 16:22 ■ **12:8** Zəb. 62:9; 144:4; Top. 1:2 ■ **12:9** 1Pad. 5:26 □ **12:12** «...i oqlum, bulardin sirt hərəkəndə yezilənlərdin pəhəs bol» — baxkə birhil tərjimisi: «... i oqlum, bulardin agah-sawaq alərn». Birak bizningə bu ayəttə Sulayman «Birla Padiqi (demək, Hudadin) tərıpidin berilgən» barlik muqəddəs yazmilarnı kərsitidu.

məjburiyitidir; □ ■ 14 qünki adəm qiloğan hər bir ix, jümlidin barlıq məhpiy ixlar, yahxi bolsun, yaman bolsun, Huda ularning sorikini qilidu. ■

□ **12:13** «**Biz pütün ixka diqqət qilayli**» — yaki «Biz pütün ixni angliduk». «**bu insanning toluk məjburiyitidir**» — ibraniy tilida: «bu insanning barlıqidur» deyilidu. Buning toluk mənisi bəlkim: «Hudadin qorkup, uning əmr-pərmanlıriqqa əməl qil» — bu Hudaning insanda bolğan məqsitidir, degəndək boluxi mumkin. ■ **12:13** Qan. 6:2; 10:12; Pənd. 3:7 ■ **12:14** 1Kor. 4:5; 2Kor. 5:10

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5